

«מלחמה זעירה» בג'ונגל

(מנסיון צבא-הים האמריקאי בניקרגואה)

„המלחמה הזעירה“ של צבא-הים האמריקאי ברפובליקה ניקרגואה, אשר באמריקה התיכונה, יש בה ענין רב, ביחוד משום שהארץ היא ארץ ג'ונגל, דומה בהרבה למלזיה, לחלקים מסויימים של הפיליפינים, איי הודו ההולנדית ובורמה. היא מצלמת גם ביחס לפעולות מסוג זה בשטחי מטעים צפופים. יחידות מתוך צבא-הים של ארצות הברית (Marines) נלחמו, כיום גם בחצי האי בטאן בפיליפינים. הרשימה הועתקה מירחון של חיל זה—The Marine Corps Gazette, ספט 1941.

בשנת 1927 היה הקרב. מאחר שהסיעות הפוליטיות המתקוטטות בניקרגואה לא יכלו למצוא פתרון לבעיות הארץ הזאת שסועת המהפכה, נאלצו ארצות-הברית להתערב בענין, בשלחן חיל-משלוח של צבא-הים לארץ הפרועה, בעיקר בשביל להגן על חייהם ורכושם של כל הזרים היושבים שם, אם כי החיילים היו מזוינים ומוכנים לכל צרה שלא תבוא, היתה שליחותם מכוונת מלכתחילה להבטיח את ישוב העניינים בדרך שלום. אולם לא הכל השלימו לסדרים החדשים, מיד התחילו להתרחש מאורעות, נערכו התנפלויות מן המארב על משמרות-סיוור, ערים הותקפו, ואוכלוסייה-ההרים אולצו לתת ידם בעל כרחם לפטריוטים, כפי שקראו האנשים לעצמם.

בדרגות הראשונות של המערכה לטיהור הארץ מאנשי הכנופיות האלה היו לצבא-הים כל היתרונות של משמעת, של קליעה מדויקת ושל כוח-אש. צבא זה נשא עמו מרגמות, מכונות-יריה, מקלעים, תת-מקלעים, רימוני-יד, רימוני-רובים, וכמובן גם את הרובה של קליבר 0.30. אולם ברבות הימים והנסיון חלו תמורות רבות בזיון «חיילי-הים» ובציודם. במקום המרגמות ומכונות-היריה הכבדות מספוס «בראונינג» באו כלי-זין קלים יותר — המקלע מסיפוס «בראונינג», תת-המקלע מספוס «תומפסון» והרובה. הטעמים לכך היו בריאים ומעשיים, ובכללם היו טעמים אלה: הקמת בסיסים רבים, אשר שם יכלו המשמרות להצטייד פעם בפעם בתחמושת; הקושי להוביל משא של כלי-נשק כבדים על פני ארץ שכמעט אי אפשר לעבור בה; והסכנה של התגודדות אנשים בשעת הצבת מכונת-יריה או מרגמה. כן היה קיים החשש, שעם קול נפץ-האש הראשון תתרגנה בהמות-המשא ממקומן ותשאנה את הנשק לידי האויב. על כן הקדימו רפואה למכה זו עיי הוראה לירות בבהמות נושאות כלי-יריה או תחמושת, במקרה שאי-אפשר להשתלט עליהן. אף-על-פי-כן עוד הכריע החשש לאשר עלול לקרות. והטעם העיקרי להחלפת הנשק היה בזה, שהכנופיות, שידעו היטב על כוח ההרס של מכונת-היריה ועל קליעתה הקטלנית של חיילי-הים העומד מאחריה, היו מסתלקים מן המקום זמן רב לפני שאפשר היה לכוון כוח-אש אפקטיבי. וכך נמצא, שקרוב לסוף המערכה בניקרגואה היו הפטרולים עושים דרכם בקלות וזריזות, טומכים על המקלע, תת-המקלע ועל השפעתם הקטלנית והמחרידה של רימוני היד והרובה.

הכנופיות היו מזוינות בכל כלי שבכווחו להקים רעש, החל מרובי-ציוד (סיפוס רמינגטון), קליבר 0.22 ומעלה, רובים מיושנים משנות השבעים, של המאה שעברה, אקדחי רוכבים, ועד למכונות-יריה מסיפוס לואיס. קציניהם היו גרועים ומשמעתם לקויה. הם היו בוחרים את הזמן והמקום הרצויים להם בשביל לחולל קרב, נסוגים כשהמערכה מתלקחת

ביתר שאה, משתמשים באיומים, בלחץ או ביחס אהדה לענינם, כדי להשיג אינפורמציה מפי אנשים בלתי לוחמים בנוגע לתנועת הפטרולים שלנו ולעצמתם. הם היו מתפרנסים מאשר החרימו בכפרים, והיה להם היתרון הגדול ביותר – ידיעה שלמה של השטח אשר בו פעלו. אשר לחיילי צבא-הים, הרי התנסו עכשיו בסוג מלחמה שהיה חדש בשביל הדור הזה; כמעט שלא הכירו את הארץ ולא היה להם כל מושג על הרגליו ומזגו של העם אשר לעזרתו היו זקוקים; לא בידם היה לבחור את מקום הקרב ולתכן את תכניתו מראש, לא בידם היתה הברירה להחל או לסיים את הקרב בשעה הרצויה להם; עדיין צריכים היו ללמוד להתפרנס מאשר השיגו במצרים, והיה להם עסק עם אויב שאינו לובש מדים; והרע ביותר היה שלא שמעו כלל את הלשון הספרדית, והיו נאלצים להשתמש בכריה מסוכנת זו של תורגמן מבני הארץ, הנוהג על הרוב לשחק משחק כפול לכאן ולכאן כדי להפיק ריוח משני הצדדים גם יחד. כללו של דבר, אותו היתרון המועט שנשק שהיה לחיילי-הים וכרע במידה רבה ביותר על ידי התקלות המתוארות לעיל; והן רק התחילו.

במשך שבועות רצופים, ולעתים גם במשך חדשים, היו משוטטים משמרות-הסיוור, בודקים בהרים ובעמקים, הרחק מישלבי אנשים, לעתים בלי מזון ולעתים בלי מים, ופעמים רבות גם בלי מדים שלהם, לבושים בגדי ילדים, לאחד שבגדיהם הם נקדעו לגורים בתוך השיחים. אנשים מגודלי זקן, אמונים עלי רכיבה קשה וגידופים קשים ומלחמה קשה, אשר נפשם ורוחם נתחשלה בתנאי-חיים אלו. מטיט-היון הכחול של סגלפלה, זה ים הבוץ הדביק, המגיע עד הכרכים, פרי הגשמים, דרך גואיבה סיגובקה ההררית, ועד הררי ציפוט הסלעיים. והפראים, שהוטלו לעולם בערכוביה מטורפת ביד אחד ענק, ולמטה, אל עמקי ההרים האלה ונהרותיהם, על פני הגיונגלים המהבילים ומעלי הצחנה של בלופילדס המלאים רמשים ושורצים חיידיקים, – ביצות ומי-מדמנה, חולות ניגרים ורפש טובעני, – ועד לנהר קוקו השוצף, המרדני, – נדדו האנשים, כשהם מלוים מטעני אספקה ושומרים עליהם מפני אימת הסגר של הכנופיות. תמיד נאבקים עם המלריה והדיסנטריה, עם געגועיהם לביתם ועם עקת המלנכוליה, נתונים תמיד בצרת התנפלות מן המארב, הבאה כחתף, לפתע-פתאום וללא רחמים.

האדם הרגיל, שאינו בקי בעניני-מלחמה, היה חושב ודאי כדבר קל את ענין חיסול הכנופיות הללו, לקיוות-האימון ודלות הציד. כמעשה פשוט, פשוט ביותר, נראה הדבר בשביל גוף צבאי, שחייליו וקציניו הם אנשי-מקצוע, לתור אחרי הכנופיות ולהלחם בהן. בזו אתר זה, עד שתחול ההתקוממות לחלוטין, ואף אמנם כה עלול היה הדבר להיות, לולא כמה פרטים קלים התלויים בנוף, בגבולות ובידיעת האנשים שעליך לחפש.

ניקרגואה היא, כמתואר לעיל, ארץ פראית ובוגדנית לפי טבעה, הגובלה ממזרח עם האוקיינוס האטלנטי, ממערב עם האוקיינוס השקט, מצפון עם מדינת הונדורס ומדרום עם קוסטה-ריקה. לרדוף אחרי כנופיה, הוה אומר להשיג אותה ולהכנס בקרב עמה לפני שתוכל להגיע לגבול הונדורס; שאם לא כן, הרי עוברים אנשיה את הגבול ומתפזרים לזמן-מה. משהגיע הכוח המאורגן של ארצות-הברית לגבול, מיד נפסקה הרדיפה, מאחר שהיה מובן בכל תוקף את זכויות המדינה העצמאית. ומעבר לגבול עמדו «ידידנו-בנפש», אנשי הכנופיות, נכביכול חרצו לשונם המשותפת עלינו. וכן היה המצב על הרוב ליד קוסטה-ריקה. דומה, שמשמרות הגבול כאן נוח היה להם להרגיש בחיילים לבושי-מדים מאשר בחושבים, שהיו מצניעים קודם לכן את נשקם בקרבת מקום, בטרם יעברו את הגבול.

והיתה תקלה אחרת, שאי-אפשר היה לטפל בה אלא «בכפפות של משי». השיטה היתה לעצור רק את האנשים שהוכחה שיכותם לכנופיות, ושיטה זו נשמרה כסייג דתי כמעט. האנשים שנחשדו בנטיה למורדים הוצאן מכלל עונש. אי-אפשר היה לשרוף ולהרוס בסיסים שמהם שאבו אנשי הכנופיות אספקת מזון ואינפורמציה, משום שהדבר היה בלתי מעשי ובלתי הוגן כלפי תושבי הישובים הקטנים האלה, כי באין להם הגנה בלתי-אמצעית במקום, נאלצים היו לעתים קרובות לספק לליסטים כל אשר דרשו, מאימת מות. ברור אפוא, שאי אפשר היה לנהל מערכה פרועה כזו, אשר החץ-מפשע יסבול בה יותר מן הפושע, ולא נותר אלא להחזיק בשיטה של תפיסת הרשע במקום הרשע.

תקלה שלישית גרמה כאבראש ממש. היתה זו מלחמה במחשכים באנשים בלתי ידועים, שבמותם לא היזה ידועה; פתאום עלול היית לגלות כי שרוי אתה בקרב לחיים ולמות עם האיש המספק לך עצים, עם בעלה ובנה של הכובסת, או עם הפועל השכיר מבני הארץ העובד. בשדות קנה-הסוכר, הסמוכים. נמצא שאחד ממורי-הדרך ונוהגי הפרדות, שבטחנו בו, היה הלסטים הגדול ביותר שבסביבה זו, והדבר נתגלה לנו רק אחרי שנגרמו לנו אבידות. הכובסת, התנוגית «מוכתרת» ואפילו הכומר פעלו ברוב המקרים כנגד אנשי צבא-הים.

אין כמעט צורך לאמור, מה קשה לתכן טקטיקה דרכי ביצוע לפעולות-קרב הנערכות בסבכי יער. המלחמה ביער, אינה יודעת כל חזית, כל עורף, כל אנפים. יש כאן חשש של הקפה כללית בטבעת, ללא כל רמו, מאין, מתי ואיך עלולה ההתקפה לבוא. כל שדה קנה-הסוכר שאתה מתקרב אליו, כל חורשת-בנגות או חורש במדרון של גבעה עשוי להיות מקנם כזה. יש להזהר מתעלות ופסיקות (ואדיות) כמו מפני המגפה. את הנהרות יש לעבור בחרדה ובהתכוננות של ארם המהלך על פני חמרי-נפץ. עוברים בזהירות. איש אחד או שנים בבת אחת, בעוד השאר נשארים במחסה ומחפים על העוברים; אחרי כן עוד שנים, ועוד שנים, בעוד הראשונים שעברו מסיירים את גדות הנהר שמגדו ומשתחלים, איש אחר איש. לצד מגמת המסע, עד תום כל האנשים לעבור. כל הצטופפות אסורה בתנאים כאלה. משמרות-רוכבים היו קובעים ריוח של 8 מטר, לערך, בין רוכב לרוכב, ורגלים קבעו כחמשה צעדים בין איש לאיש בדירוג, אם רק התנאים אפשרו פרישה כזאת.

הפטרול האידיאלי, לאחר שנקבעו בסיס-קבע, היה בן עשרים איש, בערך. פטרול בגודל כזה היה מסוגל למהירות ומוביליות, ומפקדו יכול לשלוט בו על נקלה, אף בתוך הקרב, וכן יכול היה לשאת עמו נשק אבטומטי ורימונים במידה מספקת בשביל להשיג יתרון-אש בקרב עם כל קבוצת-תוקפים שהיא, ואפילו היא מונה שלוש מאות איש. שני תת-מקלעים, שלושה מקלעים, ואולי גם שלושה רמגי-רובה המשובצים בתוך הפטרול, יצרו כוח אש איום; גוסף לזה באה דיקנותם הקטלנית של הצלפים המאומנים, וביחד הכריעו בהרבה את היתרון הכמותי של האויב.

תת-מקלע נקבע על הרוב ב«חוד» ובקצה משמרי-העורף, משום שאפשר להטותו על גקלה לפעולה בכל כיוון ומשום שלוחמי הגרילה נהגו על הרוב לתקוף חלקים אלה של הפטרול. נתברר, שהאש המוחצת של «תומפסון» ודיקנותה הקטלנית בטוחים קצרים ערכה עצום בסוגי-הערכה שכזה, והיא מטילה אימה בלב האויב. כן נמצא גם המקלע מטיפוס בראונינג מותאם ומכוון יפה לפעולה בשבילים והוא שימש נשק יסודי לכל הפטרולים. רימון היד והרובה הצטיינו לא רק בכוח מהרס, כי אם גם בהשפעה מהרסת על רוחו של הצד שכנגד. קול הרעש של פצצה מתפוצצת נוטל אחת מששים מכוחו של אדם, אם הוא מאומן ואם לא.

מפני סבך השיחים משני עברי השביל לא היתה אפשרות, כמעט בכל המקרים, לארגן הבטחה בשעת המסע. כל נסיון להשתמש במשמר-אגף היה בו משום בזבוז של זמן, באשר אנשיו היו נאלצים לבער דרך לפניהם, צעק־צעד, ועדיין בלתי מסוגלים היו לראות דבר באגפם, מן הפטרול והצדה. על כן נחלק הפטרול לשלוש כיתות: החרוד, שהיה חזק למדי בשביל לדאוג לעצמו עד שתבוא עזרה; הגוף העיקרי, הפטיש הגדול של הכבודה; ומשמר-העורף, אף הוא מוכשר לערוך פעולה עצמאית, עד שאפשר יהיה להחיש אש נוספת משאר חלקי הפטרול. הרוחים בין שלשה אברים אלה של היחידה נקבעו לפי טבעו של הנוף, לפי הראות, וכן לפי ידיעות בנוגע להתקפה שתבוא בנקודה מסויימת. לעתים קרובות נערך סיור על ידי קבוצות קטנות, אבל לא נחשב לנכון לשלוח פחות משני אנשים לתוך מקומות נסתרים מן העין, באשר צפויים היו שם לקץ מהיר, והפטרול לא היה זוכה על ידי כך לחוספת אינפורמציה והיה מפסיד אנשים וגשק.

מענין לציין את התיאוריות השונות, שפותחו, על ידי קצינים שפקדו ונהגו פטרולים בתקופת הכיבוש. מהם שדרשו להתעכב ולסייר כל מקום חשוד כמארב. אתרים האמינו בשיטת סיור על ידי אש, כלומר להטיל רימון רובה לתוך השטח המעורר ספק, בהיותם בטוחים בהחלט בפנח השפעתו של הרימון, שאם יש מישהו במקום יצא ממחבואו בלי שהיות יתרות. הדעה השוללת אמרה, שטכסים, בזה מגלה את עמדת הפטרול. ואולם כנגד זה היתה טענה, שבין כך ובין כך יש עין צופיה תמיד על הליכות הפטרול.

אחוז מסויים של הקצינים התנגדו בכל תוקף לפטרולים רוכבים, בטענם כי הבהמות מקימות שאון רב מדי בלילות, וכי הרכיבה היא לטורח רב בשביל פטרולים הנמצאים בפעולה זמן ממושך. אלה שתמכו בשיטת הפטרולים הרוכבים טענו כנגד, שהרכיבה שומרת על מרץ הצבא לפעולת-קרב בכל שטח שהוא; כי ערך המהירות והמוביליות הגדולה יותר של החיילים הרוכבים מתגלה כשיש צורך להגיע למקום של פורענות; וכי חיילים רגלים משמשים מטרה מלוכדת ביותר בשביל מכונת-הלואיס הנמוכה. לדעתם הפטרולים הרוכבים משמשים מטרה קשה יותר, באשר הם נעזרים, כביכול, על ידי דהרת הבהמות המפוזרות ועל ידי מסך האבק שהן מעלות. מערבולת זו נותנת ליחידה הנתקפת מן המארב שהות יקרה של כמה שניות בשביל למצוא מחסה ולנסות להעריך את המצב. אכן שתי השיטות היו חשובות ומועילות, ובמקום שרצויה היתה השיטה האחת, לא היתה השניה ראויה להשתמש בה. שיקול-דעתו של הקצין, האחראי לפטרול ולהנהגתו, הוא שקבע את הבחירה.

חוק הברזל במקרה של התנפלות מן המארב אמר כך: «משתפסת מחסה הבט סביב, כוון את אשך הכבודה ביותר לנקודות האויב החזקות, ואחרי כן השתמש בשעת הכושר הראשונה והסתלק מן המקום הזה, על מנת להגיע לעמדה שנבחרה על ירך מראש, ושוב תשלח אש מכלה אל הנקודות החזקות. לעולם תדע, שאם אויב מתקיף-אותך מן המארב, הרי נקלעת למקום שהוא רצה בו, וכי הביא מראש בחשבון כל דבר שהוא לתועלתו. על כן עליך לשאוף להסתלק מן המקום המיוחד הזה בטרם נגרמו לך אבידות כבדות ולבקש לך אפשרויות נוחות לטובתך בעמדה חדשה».

האבידות שנגרמו לאנשינו היו מועטות באופן יחסי, וזה, במידה רבה, בגלל זעמם ותקפם בהסתערם לקרב, לאחר שהאויב פתח בו ראשונה, בגלל אשם הקטלנית המענישה, בגלל משמעתם ורוח יומתם, סגולות אלה גרמו לכך, שהטקטיקה של הכונפויות היתה מכוונת על הרוב לשלוח מהלומה משתקת בפטרול בלא אזהרה, ואם הצרור הראשון לא הצליח

לפגוע במידה גיכרת ביחידה, היתה פעולתם השניה להסתלק ליער, משחוקה ביותר אש הפטרול. קרבות ממושכים נעשו בלתי רצויים למורדים, אחרי שכמה פעולות כאלו נגרמו להם אבידות כבדות.

אפשר שהסיוע הגדול ביותר לחיילי-הים היה בחוסר משמעת-קרב בין הכנופיות, וכן הנהוג של אמריקה הלטינית לעצום את העינים, למשוך בהדק ולצרוח «יחי» דבר פלוני-אלמוני. פעמים רבות התחילה ההתנגשות במקדם, באשמת איזה בר-גנש עצבני שהיה פולט יריה לפני שאנשינו נכנסו למלכודת, ועל ידי כך ניתנה לנו שהות יקרת-ערך של כמה שניות למצוא מחסה, בטרם תפתח «תזמורת-האש» העיקרית ב«ג'נחה».

לא היתה זו מלחמה מודרנית מאורגנת, בלית נושאי-אלונקות, אמבולנסים ובתי-חולים-של-שדה. זו היתה התנגחות קשה וגסה, והאפשרות הקלה ביותר של עזרה רפואית ממשית וחתה במרחק של עשרות מילין. פירושו של דבר היה, שהפצוע גישא בדרך של מילין רבים על פני ארץ פרועה בחום ובגשם ובצנת הלילה. פירושו של דבר היה, שהעזרה היחידה היתה העזרה הראשונה שניתנה על ידי שולית-רוקח. פירושו של דבר היה, שפצועי-גוף היו אנושים-מאוד, משום שהפצוע הוטס לבית-החולים במגנוואה, אפרי שנסחב וטולטל בידיים משך שעות רצופות.

לנוע בסתר היה כמעט מן הנמנע. איתות-הסתרים המקובל מדורי-דורות הובא לידי פעולה וגילה את מציאות הפטרול. פעמים נהגו אנשי הכנופיות להכות על פני גזע-עץ נבוב ואויר-ההרים הוליך את הקול למרחקים. או יש שהיו מוסרים את הידיעה מפה לפה: אחד האנשים היה עומד על גבעה וקורא לשני הנמצא במרחק מה ממנו; כל דיבור לא בשמע, בלתי-אם קריאה ממושכת. בלילות היתה נוהגת שיטה של עריכת מדורה בתוך בקתה במחשוף-היער. האש נערכה בתוך חור ברצפה, שמיכה נפרשה על פני החלון שבכיוון תנועת הפטרול, ואחרי כן נחשפה האש כלפי הצופים; משנתקבלה התשובה באותם האמצעים, הוחל במסירת הידיעה. הרם השמיכה וכסה בה את החלון, והאור מוסתר אפוא; הנמך אותה והלהבה ממצמצת; אחרי כן מגביהים את השמיכה שוב, וחוזר חלילה, עד תום מסירת הידיעה. הנסיונות לערוך חיפוש בלילה כדי לגלות את הסוכות הללו ולמנוע את האיתות לא הצליחו, כי מקום-עמידתן של הבקתות הללו גורם. שדי רק לכבות את האש ואי-אפשר לגלותן. ביום היה הפטרול מתבלט ככתם דם בתוך שלג, ונקל היה להבחין בו ממרחק של מילין. כל נסיון להתגנב בלילה אל אינו עיר הופרע על ידי ראש וראשון לוקיפים, זה כלב-ההפקר. כלבים אלה, בחטמיהם ואזניהם הרגישים ביותר, היו מבחינים בפטרולים ממרחק של חצי מיל או גם מרחוק יותר. תחילה באה נביחה אחת, אחרי כן שניה, אחרי כן החרידה מקהלת שטנים זו את חלל הלילה, ותלכה וגברה ככל שהוספנו להתקרב, ולבסוף היו מקבלים את פנינו בקצה העיר, - עדר-בלשים חשגני, שהיה פותח בללה גדולה כשהיינו מפורים אותם בקתות רובינו ובגידופינו. כל נסיון של הפתעה היה לשוא, וקול הכלבים הנובחים בלילה מעלה על לבי שוב זכרונות רבי-דרושם.

קרוב לגמר המערכה היו בידי הכנופיות כל מיני כלי-נשק מודרניים, ופעמים, פעמים רבות, שלטו בכוח-אש גדול משל חיילינו. מנסיונותיהם שקנו מפגיעות אוירונינו למדו לא לערוך מסעות בקבוצות גדולות, אלא לבסוע בלילה בקבוצות קטנות ולהועד במקום מסויים. אם תיכנו פעולת מארב היו מתכנסים למקום בחסות הלילה ונשארים שם. משגמרה התגרו

היו בורחים ביחידות, או בשנים-שלושה, ומסתתרים עד חשכה, ואז היו מסתלקים הביתה, מתחפשים שוב כפלחים שכירים מנוצלים.

כל הדברים האלה הם עכשיו נחלת העבר. אולם לקח האנשים, שרכשו את נסיונם הקשה בדם וזיעה, נשמר בלב, רענן כל הימים. נזכור נא, למשל, מה סיפרו לנו על אודות רימון הרובה? לא לקלוע אותו עד שתסתכל למעלה וחוכה כי מעל לראשך אין כל מעצור אשר יחזיר את הרימון חזרה אל חיקך. וכן הזהירות שיש לאחוז בה לפני זריקת רימון יד: ראשית כל פשוט את ירך לאחור, בשלמות. פעם ופעמיים: אחרי כך, כשבטוח אתה ששום זיו או ענף לא יפילו את הרימון מידך, תשלח ירך לאחור ותשליך אותו. הרי זה אמצעי זהירות רב-ערך ביותר בשעות-הלילה, או בתוך תעלה או חפירה. כן גם לימוד הרכיבה. הדבר היה פשוט. לא היה לך לעשות אלא דבר אחד: לטפס ולעלות על הבהמה. זו היתה מפילה אותך מעל גבה ואתה ניערת האבק מעליך ושוב סיפסת, עוד פעם ועוד פעם, עד אשר למדת. הפרדות שימשו מקור אשראה לגדפנים המפורסמים ביותר שבעולם, והפרד הניקרגואי דאוי להוקרה בעבור המהות שהעניק לאוצר הלשון של חיילי צבא-הים, שאין דוגמתו בעולם. המאמר הזה מגיע לקצו. הוא לא הובא כאן לשם מתן שיעור בהלכות מלחמה מסוג זה, או כנסיון לפתח תיאוריה. המחבר רק השתעשע, בהעלותו דברים. שראה ושמע במשך התקופה הקצרה שבילה בניקרגואה. כל כך רבים האנשים, קצינים וחיילים, שחוויותיהם במערכה היא מעלים אבק בנבכי זכרונם. לא הועלו כאן חוויות של דמים וסערות, כי אם נסיונות בעלי ערך מעשי. כי מי יודע מה ילד יום.

ולרן קונקין

מזכרונות פרטיזן ברוסיה

(פסקוב 1918)

„הגרמנים נמנעים מהכנס ליערות. הם צמודים לדרכים.“ — כך אנו קוראים ביומנו של פולקוב, מי שעשה יהוד עם הפרטיזנים הרוסים במשך חודשימים והשתתף עמם בקרבות מאחרי הקוים, ביערות ברוסיה.

נזכר אני כי כך היה הדבר גם בראשית 1918, כשכותב המורים האלה עמד בראש יחידה פרטיזנית ביערות של סביבת פסקוב. גם אז נמנעו הגרמנים מהכנס ליער.

ואין להתפלא על כך. היערות האלה גדולים כל כך, והסכנה אורבת בהם על כל צעד: מכל שיה, מתחת כל עץ, ומצטרותו ממעל. כל שכן בסביבה אויבת, אשר שם המלחמה היא מלחמת עיון בפיקה, באשר כל הסביבה מודיעה על תנועת הגרמנים, וכל הסביבה מסתירה את הפרטיזנים ומטפלת בהם, בלי שים לב לכל סכנה.

ביער אין תועלת במכוניות ויש לנוע ברגל; אין תמיכת אוירונים — כי מלמעלה רואים רק את צמרות העצים; וכמעט שאין מועיל בנשק תומך (במכוניות-יריה כבדות ובמרגמות). אם נתקלים באויב — נפגשים עמו פנים אל פנים. הקלע הטוב, שאינו מחמיא את המטרה, הנשש המישיב להסתתר, הסכינאי הזרוז — ועל הכל התייל האמיץ ועשירי-ההמצאות, — הוא המנצח. ובמלחמה כזו היתה יד הרוסים תמיד על העליונה.